

REDACTIUNEA,
Administratiunea și Tipografia
107, piata mare nr. 33
TELEFON Nr. 226.
Articolii neretranzați nu se
primesc.
Correspondențele nu se
returnează.
Se primește la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
la Viena la M. Dukas Nachl.,
St. Augenthaler & Emmerich
Lechner, Heinrich Schalek, A. O-
pella Nachl., Anton Oppelk.
la Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Hornat, Iuliu Le-
opold (VII) Erszebet-közt.
Prețurile inserțiilor: o serie
pe săptămână pe o coloană 10 bani
pentru o publicare, Publicări
mai dese după tariful și invo.
— RECLAME pe pagina
1 a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an
Pentru România și strălătare.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumar la toate
cile postale din țara și din
afară și la d-rii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administratiunea, Piata mare
bărgul nr. 10. Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an de
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un abonam-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 6.

Brașov, Duminecă 10 (23) Ianuarie.

1910.

Cartoforie... Un ziar maghiar serbează ca 'n glumă, a douăzecea zi de naștere a »calaberului«, la Oradea-mare, și dă, tot ca 'n glumă, o statistică interesantă a partilor jucate.

In calaber s'au ruinat (bărbați)	10.679
» » » (femei)	9.317
Afaceri de onoare	1,796,951,337
S'au început cu o palmă	1,796,916,324.
Sau sfârșit cu o palmă	1,796,916,212
S'au terminat cu duel	12.412
Defraudări din pricina perderilor	2.439
Năcazuri familiare	6.481
Divorțuri	94.670
Căsătorii	3.610
Nașteri	1.800
Cuvinte nouă	543
Glume proaste	197,854.971.436
Glume bune	49.673
Literatură (științifică...)	197.648
Drame de calaber	123
Sonete de calaber	48.679
Cuplete	9.644.851
Rapsodii	508
Porcării	8,456,739
Nenorociri pe tren	19
Regi jucând calaber	9
Ovrei jucând calaber	toți!

Autorul statisticeii nu s'a gândit decât să facă o glumă bună, și e, pe semne, judecând specialitatea, ovreu și el. Dar fondul glumei este o tristă realitate. Cartoforia este pentru țările de sub coroana sfântului Ștefan o plagă tot atât de mare ca și politicianismul. Ezistă o clasă întreagă de oameni născuți și crescuți și morți în neclintita credință, că în țeara asta viața publică, viața »aristocratică« nu se distinge prin alta decât prin: aventuri amoroase, șampanie, »bandă«, cărți, cai și deputație. Maghiarii în special au câte-va figuri de sărbătoriti bărbați, înălțați prin noroc în cărți sau ruinați în cărți. (contele Naco, guvernorul Fiumei. mai pe urmă). Pe noi însă nu ne doare capul maghiarilor. Pe noi ne doare, că aceiaș boală a »hazardului« ne a molipsit și pe noi, și

ne roade până la măduvă. Cunoaștem ca-sine române, cari se pot susține numai în urma jocului de cărți; cunoaștem bălați, cari s-au instrăinat de noi și s-au amestecat în societăți streine, numai fiindcă între români nu se găsec »parteneri buni; cunoaștem cu deosebire o mulțime de studenți — la Cluj ca și la Budapesta — cari au prăpădit ani frumoși de studiu și taxe scumpe de înscriere, greu muncite de părinți săraci (și parcă tocmai cei cari se plâng într-una de năcazură cad jertfă mai ades patimei!) prin cuiburile ovreești de cartoforie; cunoaștem — o, groază! — chiar și sate românești, unde, prin crâșme, țerenii, tineri și bătrâni, joacă pe întrecute cărți, unii făcându-și meserie din asta, iar alții ajungând împinși să emigreze în America, sau să plece prin săcuime și slovăcime la fabrici, câștigând cu multă trudă averea risipită toată ușuratic, în cărți.

Am putea da și noi o statistică specială românească, mai adevărată și mai plină de osândă, decât statistica ziarului maghiar. Am avea cu deosebire rubricile:

Din pricina jocului în cărți,	
Ezamene nefăcute	9.999
Casine »infloritoare«	2.345
Renegați	100
Emigrați	8.765

Acestea sunt contribuțiile noastre speciale, la statistica jertfelor. La rubricile ziarului maghiar asemenea ne dăm tributul, și încă într-o proporție peste cea numerică!

Cine zimbește ca la o glumă, însă mai are simț pentru frumusețile vieții și groază de lăcomia și de rădăful vieții, poțtească numai și plimbe-se puțin prin casinele noastre, prin satele noastre de pe Câmpie și Bănat, prin café »Grand« din Cluj, sau café »Medicus« din Budapesta — și n'are să mai zimbească, nu credem că-l va mai lăsa inima să zimbească! Mai ales, dacă și-a făcut plimbarea acum în zilele de sărbătoare ale Crăciunului, ale anului nou și ale Bobotezei...

Ridiculus mus.

— Revistă politică și comentarii. —

Se șgudue munții, de-ți vine să crezi că peirea lumii, sau cel puțin peirea »patriei și a națiunii« se apropie — și, nu Vă speriați, nu se va naște, decât un șoricel poznaș. Mai bine decât cu acest proverb latin nici că ai putea caracteriza, scurt și îndesat, situația politică din țeara noastră, în timpul din urmă. Azi-mâne țării noastre i se va zice tot așa ca și Turciei absolutiste: *marele bolnav*. Ce noroc că boala asta, lungoarea asta, ce mistuia încet plămânile, în sfârșit a ajuns în stadiul crizei, și nesiguranța înceată: ori se tămăduște de tot bolnavul, ori pier.

Descriem aci ultimele faze ale acestei boale, însoțite de necontente friguri, ferbințeli, aiurări și buigueli.

Conferința de ieri a delegaților din toate partidele — după cum ni se anunță prin telefon — s-a terminat fără de nici o ispravă și a decurs în cea mai perfectă zăpăceală. Au luat parte la conferință toate partidele, chiar și cei în afara de partide. (Banffy, Eötvös). Partidul naționalist a fost reprezentat prin Dr. Vasile *Lucaciu*.

Multă vreme nime nu voia să ia cuvântul la conferință; toți se simțeau »genați«. Eran momente penibile. În sfârșit Kossuth sparse liniștea. Kossuth nu crede că este un singur partid care să aibă încredere față de cabinetul Hedervary. Acest cabinet poate alege numai în două: sau își dă dimisia numai decât, plecându-se în fața națiunii, sau face alegeri. Partidul kossuthist votează indemnitatea, dar numai pentru alegeri.

Banffy: Conferința n-are importanță practică. E neîncrezător față de

guvern, dar așteaptă să-i cunoască programul. Vede în culori negre viitorul.

Andrassy se alătură la părerile lui Banffy.

Iusth: E de prisos să discutăm; de înțeles tot nu ne vom înțelege. Partidul meu va lupta din răsputeri și cu cele mai radicale mijloace, împotriva guvernului.

Al. Gál se adresează către partide cu rugarea ca să-i fie de ajutor în apărarea demnității camerei. (Iusth, Batthiany și Nagy Gy. părăsesc odaia.)

C. Eötvös aprobă orice atitudine radicală, dar crede că trebuie să aivă grijă cu toții de autoritatea parlamentului maghiar, când se va prezinta guvernul.

După aceasta au ținut șfat deosebit delegații celor trei partide independiste: a lui Kossuth, a lui Iusth și stânga extremă. În privința votului de neîncredere și a adresei pentru bancă au ajuns la înțelegere, dar, în ce privește indemnitatea, justiții și stânga nu vreau să o voteze nicidecât.

Kossuthiștii votează indemnitatea, deoarece șeful lor, Kossuth, a făgăduit încă lui Lukács să o voteze. Partidul era de altă părere, și voia să intervină, dar întârziase. Kossuth își dăduse deja cuvântul.

Hedervary face vizite la toți șefii de partid separat, după ce planul unei sfături comune a fost respins. Kossuth i-a puz în vedere că ședința de Luni poate fi una dintre cele mai vijelioase. Decursul ședinței va fi cam așa, că după ce se va prezenta guvernul, Iusth se va scula și va propune votul de neîncredere.

Mai departe totul atarnă de la atitudinea presidentului. Ca să scape

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Salon de convorbiri.

— *Respunsuri.* —

Candidatul de însurătoare a avut drept în răspunsul D-lui.

O fată care dă dovezi bune de căsnicie, e deșteaptă și isteată; și al cărei ideal e de a fi soție și mamă model de virtute, poate păși înaintea lui »celui mai drag« fără de teamă.

Hotărât eu nu vorbesc aici de cele ce se mărită ca să fie măritate, și de cei ce se însoară, pentru că »are fata zestre bună, și-i păcat să lași prilejul din mână«; ci de cei conduși de sentimente bune și frumoase.

Că la vre-o ceartă familiară ar putea el să arunce vorbele »doară tu m-ai rugat!« ea va putea răspunde: »Dacă tu ai fost atât de galant, și m-ai lăsat să fac eu primul pas ca d-mă?! Doară al nostru e primul și nu ultimul pas; și tot al nostru e ultimul și nu primul cuvânt!

Șapoi vorba d-lui candidat de însurătoare, că corpurile cele mici gravitează spre cele mari; și că luna face curte pământului; așa și noi ne învârtim împrejurul lui până îl prindem; dar apoi nu uităm; începem de ne învârtim mai încet până în fine stăm în loc ca soarele; iară

atunci începe de se învârtește pământul împrejurul soarelui, nu-i vorba cam încet, dar totuși — se mișcă!

Iară pe domnișoarele, cari nu au făcut primul pas, dar au de gând să-l facă, le sfătuiesc să grăbiască; cine știe, poate o să murim cu toții în luna. Mai din cauza cometei Halley. De nu, apoi totuși e bine, ca să privească *doi* la ploaia de stele, la vre-o auroră boreală, și alte fenomene ce ni le va procura cometa, decât unul singur..

Obiceiu acesta însă nu doresc să se generalizeze. Nu, nu; ar fi ceva ridicol ca domni »să aștepte«, iară fetele să umble în petite. Nici un holtei nu ar mai fi sigur de libertate...

Sunt curioasă mai mult de răspunsurile nevestelor, ca unele cu experiență proprie.

Multă voie bună la cetitul răspunsurilor, și dorind la tot sacul, petecul, (după vorba românească), semnez cu dragoste:

Arina Fallin.

P. S. Satul dela noi,
E vestit de noroi,
Mai cu seamă după ploii.

Așteptăm și alte întrebări.

* * *

Femeia, care ea face întâii pași de apropiere, ba îndrăznește cu întâiele mărturisiri, tradează o stare anormală, într-o cât cedează inimii să devină stăpâna rațiunii; stare, care aduce cu

sine încetarea echilibrului, ce trebuie să existe între manifestările intelectului și a inimii și astfel își perde nimbul.

Blaj, 16/I 1910.

O puritană.

* * *

Chestie de vârstă. Studențașul așteaptă să »fugă« fetele după el, moșneagul nu mai așteaptă nimic, ci fuge el după fete. Probabil, cei în vârstă adevărată, bărbatul și fata mare, se apropie *de-odată* unul către celălalt, pe nesimțite, nici nu-și dau seamă ce fac, numai ce se simt că — unul e al celuilalt.

La femei poate mai e și chestie dacă sunt măritate sau nu-s. Dar asta n'o mai știu sigur, — toate nu le poate ști un om — și nici nu vrea să le știe.

Neutru.

* * *

Mie mi-e tot un drac, care face întâiul pas, numai să-l facă odată careva!!

O mamă cu trei fete.

* * *

Eu cred și una și alta. Prin modernism femeia crede a ajunge mai ușor la fericire, căci ea consideră *modernismul ca mijloc și fericirea ca scop*. Aci îndrăzneala pomenită este numai o excepție dela regula generală. Pe femeie până aci au oprit-o convențiile sociale de a îndrăzni.

Indrăzneala cinstită poate fi ori când primită, dar aceasta e condusă de *modestie* și modestia o oprește. Indrăzneala celorlalte atacă suveranitatea naturii. În întreagă natura vie bărbatul îndrăznește și femeia primește ori respinge.

Eu n-aș avea nimica contra, ca-ntr-o zi să lăsăm și pe femeie să îndrăznească și să aleagă, ori care ar fi ea. Până aci și așa zicea, că tot bărbații aleg și ele sunt *alese* și pentru ca să nu se mai întâlnească bărbatul adeseori cu observarea bruscă a femeii: »*Dacă nu i-a plăcut, de ce m-ai luat?*« Dacă până acum fete mari îmbătrânesc nemăritate, pentru că nu le lua nimenea, azi în ciudă, să lăsăm să mai îmbătrânească și feciorii, cum am zice nemăritați »că nu i-a luat nici o fată!«

Atunci s'ar vedea până unde se ridică diapazonul femeii și în ce ar consta fericirea ei după alegerea ei. E rău numai că n'avem în limba noastră expresia: *se însoară o femeie și se mărită un bărbat*. Atunci ar trebui și dicționarul limbei reformat.

Nu știm ce s'ascunde în sânul viitorului, căci el nu vrea să descopere înainte nimica; poate că femeile vor face modernism și bărbații sindicalism spre fericirea reciprocă a genului human.

Cazul genitiv.

de votul de blam, Héderváry va da de știre că au sosit autografe regale (cu închiderea sesiunii). Aceste trebuesc numai decât cetite. Ușor se poate întâmpla însă că presidentul va da loc întâi votării în chestia increderii.

Héderváry a făcut câteva declarații de importanță, în fața corespondentului dela „Bud. Hir.” Iată-le în resumat:

„Am parlamentat mult cu Andrassy, și i-am cerut sprijinul. I-am spus ce am de gând. Ne-am înțeles în unele privințe, și țin mult să ne înțelegem în toate. — În chestia sufragiului deosebirii de fond nu sunt între noi. Și el are de bază votul universal! — Am fost întimpinat cu bănueli, dar pe nedrept. Eu totdeauna am spus că numai atunci primesc iar o misiune politică, după ce s'au făcut toate încercările cu coaliția și fără succes. Chiar și pe Lukács l'am lăsat înaintea mea. Am rămas mirat când am fost chemat la Vieua. N'am luat parte activă la descurcarea crizei. Vizitele mele au avut tendințe de orientare. Știu, ne era mai ușor să ne înțelegem cu partidele, dacă mă duceam eu la ele, (cu făgădueli grase. Red. G.) și dacă mă duceam mai de mult, dar n'aveam drept să o fac asta, până nu am fost numit.

Nu vreau război, și nu doresc ca să infuriez pe nimenea. Toate partidele sunt în contra mea, deci nu mi rămâne decât să înjgheb un nou partid! Firește pentru un partid trebuie un program. Am să fac cunoscut acest program și am să chem pe toți să-mi dea sprijinul lor, pe baza acestui program. Vor veni mulți la mine și din partidele de acum.

Nu vorbesc cu fiecare în parte, fiindcă eu nu vreau să fac taină din planurile mele. Interesele țării nu suferă pacturi secrete. Vreau să știu toată lumea ce lucrăm! (Frumoase cuvinte, însăsfârșit! — Red.) — Nu fac deosebire între partide. Am oferit la doi membri din partidul constituțional portofolii în cabinet și am zis că pot să rămână în partidul lor. După ce voi da program, sunt sigur de o mulțime de aderențe.

Ce-am în program? Reforma electorală, negreșit. Vreau numai reforma administrației, dar nu statificarea ei. Mă feresc de-a complica problema. Ce-aduc pentru națiune? La ce să spun fraze umflăte! Auzite de la mine, cu toții le-ar bagateliza. Am să întăresc simțul de demnitate națională. La prezentare, voi face declarații mai pline de mândrie pentru drepturile națiunii, decât toate declarațiile de până acum. — Sunt și eu în contra unei discuții sterpe și lungi.

Din partidul popular a mai ieșit canonicul Gisswein și contele Zichy, acuzând partidul că a făcut mușama autonomiei catolică. Partidul se apără cu vis major. Adevărata cauză a crizei în partid însă este renegatismul său, minciunile sale dese în chestia de naționalitate.

Și după toate acestea, ce credeți? O catastrofă? Nu vă speriați! Se va naște poznașul șoricel...

Varia. În ziua când numirea contelui Héderváry a apărut în Monitor, conform uzului, toți fișpanii și-au dat dimisia. Fișpanii vor fi schimbați însă cu alții numai atunci, când ar fi vorba de alegeri dietale.

Ziarele maghiare spun despre circularul de anul nou al mitropolitului Mețianu că profită de sentimentele naționale deșteptate în conflictul pentru catechizare, și îndeamnă pe credincioși să aducă toate jertfele pentru școala confesională.

Capelanul slovac din Cernova, Tomaneč, a fost pedepsit cu 100 cor. și 2

zile închisoare, fiindcă a primit o colecție dela credincioși, sub titlul de slujbe, însă — după »socoalea« Măriei sale d-lui comisar de poliție — pentru scopuri »pan-slave«.

— Primul ministru al României, Ionel Brătianu, aflându-se pe Riviera, pentru însănătoșirea sa, a făcut o vizită Papei la Roma, și lui Merry del Val. El a mai primit o scrisoare amenințătoare, din Galați, în care i-se pune în vedere un nou atentat.

Ziarele din România și o parte a medicilor, se pregătesc să facă demonstrații scandaloase lui Dr. Toma Ionescu, când va sosi la București. Il acuză pe Dr. Ionescu că e un declamagiu. Toată campania însă e îndreptată de motive politice. Anume Dr. T. Ionescu este fratele lui Tache Ionescu, șeful conservatorilor-democrați.

Alegerile din Anglia au dat până acum acest rezultat: 159 unioniști, 134 liberali, 24 partidul muncii, 53 naționaliști. Va să zică liberalii sunt în pierdere. Mai mult de jumătate a alegerilor încă nu e cunoscută.

Ziarele maghiare scriu, că episcopul Radu a dat un prânz mare, în ziua de Bobotează, și s-a adresat către oaspeții, români și maghiari amestecat, cu un toast, îndemnându-i la iubire evanghelică, și la unire în iubire de patrie.

Noul guvern Héderváry va da noi hârtii de stat, în valoare de 50 milioane, pentru satisfacerea celor mai elementare trebuințe în viața de stat. Guvernul a și început tratativele cu banchierii Rotschild, cu Banca de credit maghiară și cu — vai, independența economică! — Banca de Credit austriacă și Institutul Fonciar austriac.

În ministeriul de comerț au fost numiți secretari de stat, Dr. I. Stetina, fost director al căilor ferate și G. Kalman, fost consilier.

Banca Regatului Unit din Londra, a redus scontul la 3 și 1/2 la sută.

Seara de anul nou în Viena.

— Raport special. —

În preseara anului nou soc. acad. »România Jună« a aranjat, după obiceiul, o serbare în hotel »Central«.

Sala se umplu pe rând de un public ales și numeros, românesc și străin. Incepu concertul.

D-soara Lazar, pianistă, ne-a cântat cu multă dibăcie și grație »Fantazia« din Faust.

D-l Ionel Crișianu cons. s'a întrecut pe sine însuși. Vocea sa, par-că nici odată nu a vibrat de-atâta farmec, mlădie și viață, ca în seara aceasta. Ne-a cântat »Dorința« (Vino în codru la izvorul etc. de Eminescu), comp. de Dima, și »Trageți voi boi«, doina comp. de T. Brediceanu.

Aprețiatul artist, cunoscut în cercuri largi aici, d-l Nemeș de Alămor, a stors din măstura sa violină bucăți clasice ca »Serenada« de Grieg ș. a. precum și arii românești.

D-l Sandru, cons. vestit în Bucovina prin înjghebaria și conducerea mai multor coruri, ne-a delectat prin plăcuta-i voce de tenor cu »Dochia« de Caudella, baladă comp. de pian de d-soara Mandicevski.

Cunoscuta noastră artistă, sibiancă, d-soara Anicuța Voileanu ne-a făcut părtași fericitor clipe, când de sub degetele meștere acordurile se încheau în cântece, arii, hore în »Fantazie românească«, comp. proprie, un fel de poutporiu.

Tot d-sa a susținut acomp. la punctele 2 și 3.

Măestria și stăruința artiștilor au fost răsplătite prin aplauze însuflețite.

Dansul începe. Mai întâi o horă. Acum puteam admira, pe trupurile bine-făcute, costumele românești în toată frumusețea lor; lucrul fin și migălos, combinația fericită de color și figuri. Și jocurile curg într-una... De-odată lămpile se sting. În semiumbră d-l proș. V. Pauliuc-Burlă își ia adio dela anul vechiu, mulțumește coloniei și străinilor de sprijinul dat, doareșt. an nou fericit și își exprimă spei anța că societatea se va bucura și pe viitor de aceeași delicată atențiune.

Cu aprinderea lămpilor electrice, — soliile anului nou, — intră pe ușă 12 călușeri, membrii ai soc. »R. J.« în frunte cu vătaful d-l Mărcuș. Pășesc mândru, cu mâinile în solduri, pe marșul »Deșteaptă-te Române«. Publicul, frapat de apariția lor neașteptată, izbucnește în ropot de aplauze.

Cu o precizie, uniformitate și eleganță în mișcări, ce nu se poate excepționa, s'a jucat pentru prima dată în Viena călușerul, bătuta și brăul. — Pe fețele românilor cetea o mândrie amestecată cu mulțumire, iar străinii deschideau ochi mari

și nu știau ce s'admira: dansurile iscusite, ori costumele pitorești?

În rânduri de doi, cu căciulile în mână, pe sunetul de muzică și ovații nesfârșite, călușerii să retrag.

A urmat pauza. Călușerii au rămas în costum.

Mai apoi, își era mai mare dragul să vezi la »Romana« trecând părechi în costum național pe dinaintea noastră. — Petrecerii i-se imprimă un caracter specific românesc.

Vine vestea, că d-l Tache Ionescu e între noi și i-ar face mare plăcere să vadă călușerii. La derința înaltului oaspe se esecută din nou între neîncetate aplauze, »Bătuta« și »Brăul«.

...Sunase oarele cinci, semn, că petrecerea s-a sfârșit și publicul nu se îndura să părăsească sala!

Și-acum imi dați voie să fac unele reflecții. Până acum în fiecare an s-au cântat piese clasice; ici-colo ceva românește. »Romana« frumosul dans de salon, cu motive românești, s-a introdus de-abia de patru ani, jocurile feciorești s-au esecutat acum pentru întâia dată. Apariția în costum a multor amabile dame române și străine datează nu de mult.

Cei interesați încep a înțelege tot mai mult, că singurul nostru teren de validitate numai acesta poate fi. Cu piese clasice aici, unde muzica se cultivă într-un stil mare, unde sunt atâtea teatre, orfee, unde s-aranjază atâtea petreceri după șablon internațional, nu ne mai poate nimeni impune! Pasul făcut are o deosebită însemnătate. Noi, ce trăim izolați de masa compactă a neamului, ne implinim o sfântă datorință, față de sufletul nostru însuși, când la petrecerile noastre, producțiile artistice și dansurile vor fi românești. Ne vom simți cel puțin o seară într-un an ca la noi acasă. — Și vom profita încă... Cultivarea cântecelor, doinelor, jocurilor strămoșești, cari formează o parte din proprietatea noastră etnică, va deștepta interesul, admirația și dragostea străinilor, ce iau parte la convenirile noastre sociale.

Aducem cele mai bine meritade laude comitetului actual a societății »România Jună«, care tot mai mult pare a-și înțelege chemarea. Datoria urmașilor e să lărgească acest program, să tindă spre o perfecționare a acestor sări de distracție în spirit curat românesc.

Nu mai pe această cale am satisfăcut deplin conștiinții noastre de neam și ne vom impune străinilor.

Viena, la 19/1 1910.

I. Cr.

Stările din Făgăraș.

(Un răspuns.)

— Urmare. —

Cred, că oricine să poate convinge de perfidia și tendența răutăcioasă, cu cari unii din corespondenții au intervertit faptele.

În sfârșit declar de o minciună infamă și afirmația coresp. »Tribunei« și »Luptei«, că eu ași fi știut ce s-a decis în comisia administrativă cu privire la abdicere și la votul de încredere, deoarece eu nu am luat parte la acea ședință, precum dovedește și procesul verbal și nici n-am știut, ce s-a hotărât.

Tot asemenea e un neadevăr grosolan că eu aș fi măgulit pe fișpanul, deoarece a nu trage cui va la indoială caracterul său personal și cinstea sa individuală, nu însemnează »lingușire«. Și afară de aceasta, eu nici o vorbă de laudă nu am zis la adresa fișpanului.

Dovada cea mai eclatantă, care total nimicește afirmațiunile false ale corespondentului este: că eu am făcut contra propunere față de votul de încredere și că toți românii n-au votat încrederea.

Acum, să-mi fie și mie permis a pune întrebarea, că pentru ce nu a rămas d-l Șerban în ședință, cu să susțină, să motiveze și să documenteze cu cazuri concrete abdicerea? Apoi să combată hotărârea comisiei administrative și votul de încredere fie politic-administrativ, fie chiar și »personal«? Avea o aziune și dreptul să vorbească în dragă voie la acest obiect despre politică, despre administrație, despre limbă etc. etc. — Căci, împrejurarea, că i-ar fi venit la ureche, că Nagy L. va propune neprimirea abdicerei, nu poate servi de motiv serios și acceptabil, pentru părăsirea ședinței. Din contră tot mai atunci trebuia să rămână la locul său și respingând eventuala propunere a lui Nagy L., să insiste pe lângă abdicere.

Dar de ce nu și-au și apărât abdicerea și motivele (?) ei, d-l vicar Macavei și d-l Max. Recean, cari au fost de față?

Și de ce nu au combătut și dânsii votul de încredere, ceince erau tocmai așa datorii a face ca și mine?

De ce nu ați făcut alte declarații, la ce aveți nu numai dreptul, ci și datorința? Nimic nu ați făcut însă, ci unul s-a dus, ceilalți doi ați tăcut.

Am fi voit să știm și noi ceilalți prin cine, când și ce pace s-a încheiat cu fișpanii? Pe baza cărui program? Național ori moderat și cari au fost condițiile și garanțiile politice și administrative ale vestitei »păci stricate«? Căci fraza goală de »pace« aruncată pe hârtie, nu se poate lua în serios.

Iar singura dorință de »pace« a d-lui Șerban, pe care la toate ocaziunile o întonează, începând cu fraza sa stereotipă: »d-lor eu vreau pacea« nu se poate considera de o »pace a românilor cu ungurii«, ci cel mult de o pace a sa personală.

Lucru natural deci că nici un român nu să putea angaja să apere abdicerea, pe care toți au desaprobat-o — și pe care nici chiar cei interesați nu au voit să și-o apere.

Cine vrea să înceapă »acțiune«, acela trebuie bine să o precugete și în primul rând el însuși să se espună.

Cu abdicere și cu părăsirea terenului de luptă — nu se poate face »acțiune«.

(Va urma.)

Dr. I. Șerchea.

Din Bucovina.

În o corespondență primită de »N. Rom.«, se spun aceste lucruri despre »Societatea p. cultura și literatura română din Bucovina«:

D-l Chisanovici a constatat că societatea, care dispune de o avere destul de frumoasă, nu știe să o întrebuințeze, după cum ar trebui să fie. Din cele opt puncte, în care se specifică atât de frumos scopul societății, ca: răspândirea culturii în popor, editarea de cărți și broșurele cu conținut popular, tipărirea de cărți didactice, aranjarea de conferințe instructive, scăparea comunelor în pericol de slavizare ș. a., comitetul de până acum n-a implinit decât un mic punct: întreținerea unui internat. Aceasta însă nu poate să constituie activitatea unei societăți pentru cultură și literatură. Causa însă este lipsa unui »spiritus agens«, a unui om cu inițiativă în societate.

D-l Tofan constată că, prin aceea că societatea nu se întrunește în fiecare an, spre a face o dare de seamă despre activitatea comitetului și a primi directive, se încalcă statutul societății și se bruschează membrii și aici e și cauza pentru care interesul publicului pentru societate slăbește.

Societatea are o bibliotecă frumoasă, mai ales în ceia ce privește literatura mai veche, care se află în cea mai mare neorândulală și nici nu se poate consulta cu folos. Literatura modernă nu mai află loc în bibliotecă; cabinetul de lectură e asemenea în neorândulală. Oratorul face apoi o paralelă între »Asociația« transilvăneană și între societatea noastră. »Asociația« transilvăneană, care dispune aproape de aceleași mijloace ca societatea noastră, desvoltă în toate direcțiile o activitate de admirat (priviri din depărtare... — Red. G.) satisfăcând, astfel, cerințele celor trei milioane de români, pe când noi nu putem satisface trebuințele nici ale celor 200,000 de suflete. Comitetul a greșit foarte mult. Cine a fost mai chemat de a serba amintirea lui Șaguna sau de a-l comemora pe Eminescu decât societatea noastră? A lipsit însă bunăvoința și inițiativa! D-l Tofan spune, mai departe, că ar fi de relevant încă multe păcate din trecut, dar, în vederea declarației președintelui că în societate trebuie să înceapă o eră nouă, el nu vrea să răscolească trecutul plin de greșeli și de păcate.

Trecându-se la alegerea comitetului, au reușit să fie aleși și câțiva bărbați muncitori și energici, în care fapt voim să vedem schimbarea sistemului celui vechiu.

Comitetul ales s-a constituit în următorul mod: președinte Dionisie Bejan; vice-președinti Iancu Flondor și Sextil Pușcariu; secretar George Tofan; casier Vasile Iemna, iar membri: profesorii universitari Vasile Gheorghiu, Ștefan Saghin și Teodor Tarnavski, profesorii Eugen Botetzat, E. Forgaci, T. Sauciuc, A. Litviniuc și Mihai Vicol, medicul Dr. Procopovici, George Sârbu, Eraclie Bocancea și Dimitrie Bucevschi.

Punem nădejdea noastră în comitetul acesta nou, și-i urăm o activitate rodnică!..

Societatea »Școala Română« din jidovitul orașel Storojineț, a aranjat zilele

trecute o petrecere, care n-a satisfăcut de loc. Mulți români din localitate și din district au lipsit, în schimbul cărora au venit niște străini (chiar și jidani!) Este un obicei rău la noi că românii noștri nu mai pot întreprinde mai nimic fără a cere sprijinul străinilor, și mai ales, al jidanilor. Este un alt obicei rău că românii noștri nu se pot deprinde a vorbi românește la petrecerile lor românești. Un obicei urât însă este că o parte din societatea noastră românească, mai la toate petrecerile noastre naționale, nevoind să aștepte alte distracții, joacă la cărți.

»Școala Română« din Storoișet, — un district pe jumătate slavizat, — care sprijinește orice mișcare națională, ar merita mai multă atenție din partea românilor, cel puțin a celor din acel district.

De la corespondenții noștri.

Mult Onorată Redacțiune!

Am luat parte la reprezentația teatrală din Sângeorzul-de-câmpie și pot spune că nu mi-a părut rău, deși am avut un drum teribil de greu. Doresc să-i fac critica aceluia teatru pe calea aceasta cu atât mai vădit, că știu, că Gazeta e cetită de mulți preoți, învățători și fruntași de-ai noștri, cari toți pot lua exemplu dela fruntașul nostru Dionisiu Șimon, mare proprietar și tinărul inv. Teodor Corbean și cel pensionat Alesandru Șimon cari cu un zel nespuz au aranjat toate și au instruit diletanții țărani, cari au jucat piesa »Așa a fost să fie« așa de bine, încât mai bine nici că s-ar fi putut.

Apoi diletanții inteligenți într-adevăr au fost de admirat, cu deosebire d-nul T. Corbean a fost de neîntrecut în toate 3 rolurile grele și deosebite ale sale. Atât ca Sandu îndrăgostit și desnădăduș și cântarea »Câte păsărele în codru«, tot în același rol, au fost de tot bune. Doamna Dionisiu Șimon în dialogul »Otravă pentru hârciog« a fost o maistoriță desăvârșită, în costumu-i mureșonesc și mănoasă cum era. A fost o furie de tot drăguță (zum essen — ?? Red.). Numai în cântarea tot din acel dialog »Vai trăzni-te-ar Dumnezeu« s-a observat puțin oboseală dar și aceea ne-a făcut să o uităm în piesa lui Trocar »Leac pentru soacre« în rolul greu al bunicii, o bătrână de 52 de ani, nespuz de ridicolă în dragostea-i mare față de medicul său, Dr. Crivet, care încă a fost un adevărat medic burlesc. Rolul acesta l-a jucat d-l Alesandru Șimon, inv. pens., care a fost preste tot foarte bine numai trebuia să vorbească puțin mai tare. D-l Ioan Rusu, inv. în Dâmbul-de-câmpie a curcit deja în primul moment publicul, cu deosebire a fost de tot bun în rolul lui Frunzescu unde a pășit cu o siguranță și eleganță deplină pe scenă. Avea niște gesturi și mișcări ca un născut nepot de ministru; în scena unde află în fine pe femeia necunoscută ce o iubea și care e soacra lui Isvorean prietinelui lui, nu a fost destul de înșuflețit în declarația dragostei sale, a lipsit potașul de lipsă dar încoalea a fost foarte bun. D-l Corbean în rolul său, Nicu Isvoreanul, încă a jucat de tot bine, iar în dialog ca ucenic păpucar a jucat atât de natural, de ne mai pomenit, natura-i și cea hazlie și ștrengărească i s-a potrivit de minune în acel rol și maistorița ce-i drept a fost de aceeași forță, secerând aplauzele continue ale publicului. Dacă nu ași ști că de la diletanți până la artist e un singur pas, însă de minune greu se face și foarte foarte rar, aș zice că a jucat cu artă multă. Fie însă destul atâtea de început și doresc să urmez mai departe și vor deveni mândria noastră. În rolurile mai mici ca d-na Boldescu soacra, Doamna Alexandru Șimon și soția lui N. Isvoreanul, Doamna Mihail Șimon, s-au nuzit să fie la locul lor și le-a și succes destul de bine.

Printre oaspeți mi-am însemnat pe d-l prim-pretore Vesprémy și pretorele Dr. Lengyel, notarul Ihsz L., d-l Nicolau Vlcu, mare proprietar și st. familie protopopul Târnovean cu st. fam., Alesandru Maior, preot cu st. fam., d-l preot Emil Pop, d-l preot Rusu, d-l preot Stefan Colceriu și d-na, d-na v.ăd. Uilăcan, d-l Emil Iustian și alții mulți tineri, cari după reprezentație au dansat până în zori și și-au petrecut cu veselie.

Români iubiti! Urmați exemplul bun și să ne vedem cu bine cât de curând la o întrunire ca asta.

Un spectator.

STIRI.

— 9 Ianuarie v.

Der Feldherrenhügel oder die Sehnsucht nach dem Zylinder, — piesa lui Roda-Roda și Rössler, despre care am

scris și noi că a fost oprită de-a fi jucată pe o scenă din Viena, are următoarea drăgălașă poveste:

Un general dintr-o mică garnizoană din Galizia, dorește mult să se retragă, dar nevastă-sa are gârgăuni de ranguri și mai înalte, și nu-l lasă. Un prieten dă generalului un sfat bun: la viitoarele manevre să se pună și să le facă toate de-a n'doasele.

— Fă-te prost! — zice prietinelui.

— Și dacă mă prind?

— Fă-te prost înainte!

— Și dacă-mi face o dojană?

— Fă-te prost înainte!

— Și dacă-mi râde în față »privadinerul«?

— Îți aduni toate puterile și te faci prost înainte!

Generalul se supune. La manevre încearcă o prostie după alta. Își trimite oastea în gura tunurilor; dacă-i dușmanul în dreapta, el pleacă la stânga, asupra unei cete de trei oameni pune să dea foc un batalion întreg, și după toate acestea, când se termină manevrele principele regal îl serbătorește, ca pe-un erou, și-l face mareșal, drept răsplătă a — dovezilor strălucite de școală japoneză, și cărei neîntrecut elev s-a dovedit generalul!

În piesă mai este o »istorioară« — aceea care n-a fost pe placul Curții.

Un tânăr principe din familia regală face curte unei dame tinere și frumoase, cu îndărătnicie, dar cu puțin rezultate. Abia în al treilea act, când lupta-i în toi tinerei dame i se face milă și dă un rendez-vous principelui, pe o colină de unde se diriguiau manevrele. Figura principelui amoros, care-și dă întâlniri cu femeii, și pe urmă vorbește de școală japoneză, stârnea mult haz, seară de seară. Unei dame din societatea înaltă însă i-se păru, că în principele acesta recunoaște pe un fiu al împăratului Wilhelm, oaspe regulat al manevrelor austriace și la intervenția ei — a fost silit să se jumbolnăvească, dintr-o dată! Piesa anume a fost odată încuviințată de cenzură și acum nu mai putea fi oprită. Cenzorul însă a fost scos din siujbă.

Roda-Roda (cel cu căsătoria liberă) a făcut proces directorului de teatru, pentru despăgubire.

Lista neagră D-l Emil Taus a fost osândit de curtea cu jurați din Budapesta la 3 luni închisoare și 1000 cor. amendă, pentru agitație în contra rasei maghiare, săvârșită prin articolul »Eivreau pământ«, în care articol era combătută politica de colonizare!!

Internatul Petran. Primum spre publicare acest concurs: Pentru ocuparea a-lor 16 locuri de cvartir gratuit în »Internatul Petran« din Cluj, al »Asociațiunii«, pentru universitarii români, se eșerie prin aceasta concurs cu termenul de 25 Ianuarie n. a. c. Concurenții vor avea să adreseze petițiunile subscrișului comitet și să le instrueze cu: 1 »Index« ca dovadă, că sunt înscriși la vreuna dintre facultățile universității din Cluj, și că au făcut sporul cerut în studii. 2. Atestat de pauperitate, însoțit de alte informațiuni referitoare la starea materială a părinților. 3. Cvițanță despre plățirea taxei de membru extra-ordinar la Casina română din Cluj. Petițiunile astfel instruate să se trimită necondiționat până la acest termen subscrișului director (Cluj, strada: Jókai Nr. 6). — Comitetul »Despărțământului Cluj al Asociațiunii etc. Eugen Pop Păcurariu, director. Dr. Valentin Porușin, secretar.

Locale. Duminică seara, în restaurant »Europa«, orchestra orașului va da al doilea concert de carnaval, cu bucăți din Reubara Reutzsch Bakó, Millöcker, Bernstein, Senar, etc. Texte de explicare se găsesc la cassă, pentru 4 fil.

— Duminică, 23 l. c. va fi deschisă farmacia »La arap« a lui I. Hornung.

— Duminică, la orele 11, în sala de consiliu a bisericii reformate se va deschide expoziția de tablouri a lui Nogrăci. Se poate cerceta între orele 9—1 și 3—6. Intrarea 40 fil. Bani adunați se vor da pentru fondul săracilor.

— Cei ce nu s'au plătească dare de venit cl. III, să dea lasiunile lor la oficiul de dare până în 28 Ianuarie, almintrea vor fi taxați din oficiu.

— În 26 l. c. va avea loc în sala dela »Redouă« o petrecere cu dans a pompișilor voluntari din Brașov.

Parlamentul otoman a fost distrus de flacări. Zidirea a ars până la temelii și o mulțime de acte prețioase și obiecte istorice au perit. Incercările de salvare n-au izbutit.

La cursele de »Bobsleigh« din Sinaia, A. S. R. Principesa Elisabeta a fost victima unui accident, din fericire nu prea grav. Sania în care se afla Alțeta Sa s-a răsturnat și Principesa, împreună cu persoanele cari se aflau înainte, a fost asvârșită la o mare distanță. Din fericire, contuziunile sunt ușoare și se vor vindeca în scurt timp.

Convocare. Reuniunea de înmormântare din Zărnești va ținea adunarea generală ordinară la 30 Ianuarie 1910 la 1 oră după amiază în localul îndatnat. Garoia, director N. Sperchez, secretar.

Din revistele streine. Cenzura a interzis reprezentarea dramei religioase »Maria Magdalena« a lui Maeterlinck, cerând oarecari modificări.

— »Necunoscuta« căreia Alfred de Musset i-a adresat numeroasele scrisori deschise numai acum la Biblioteca Națională, iar fi d-ra Aime d'Alton, soția de mai apoi a lui Paul de Musset, fratele noetului. Ea s-a născut la 1811 și a murit în 1881.

— Paul Bourget se plânge de modul cum critica franceză i-a interpretat intențiunile sau »simbolurile« din noua lui piesă de teatru: »La barricade«. Scriitorul zice, ironic, că dacă era scandinav, ar fi fost mai bine înțeles și deci, mai cu dreptate judecat.

— Sarah Bernard refuză acum angajamentul ce contractase la Londra, pentru Septembrie și Octombrie viitor: cu câte 100,000 lei pe lună. Tragediana a aflat că impresariul are intenția de a o face să apară pe scena unui »Music-Hall« în loc de o scenă a unui mare teatru. De aci refuzul angajamentului.

Tămăduirea ofiței prin muncă fizică! În loc de repaos desăvârșit, unii doctori au început a-i deprinde treptat-treptat cu munca. Încă de mult Brehmer, pune pe ofițerii, nu prea prăpădiți, să facă din ce în ce mai lungi munci.

Se capătă lecuiri mai ales la acei, cari n-au început a avea triguri. Dacă are în pu la repaos, până ce coboară temperatura și apoi începe cu munca. Îi supune de pildă să care greutăți din ce în ce mai mari cu panerul, etc. Apoi la lucrul cu lopata, dându-i să scoată din ce în ce mai mare câțime de pământ. Apoi trec la lucrul cu hârțelul. Pe lângă asta bolnavul își face singur toată gospodăria.

Pestru noua biserică din Cluj, au binevoit a-și rescumpăra felicitările de Anul nou, următorii P. T. domni: Majorul L. Popa, Brașov 5 cor., Dr. E. Dăianu protopop Cluj 5 cor., Romelus Papp de reg., Cluj 5 cor., Victor Ilyés proprietar, Cluj 50 cor., Vasile Hosszu jude de tabii, Cluj 5 cor., Valentin Drăgan comptabil, Cluj 1 cor., Dr. Porușiu adv., Cluj 5 cor., Dr. Iuliu Pordea adv., Cluj 1 cor., Dr. Amos Frâncu dir. de bancă, Cluj 5 cor., George Faragó not. pens., Cluj 2 cor., L. Papp asesor la secria crf. în pens., Cluj 1 cor., Andreiu Pora inv.ă., Cluj 1 cor., Ioșif Mihai, Cluj 2 cor., Nic. Moldovan, Cluj 1 cor., Ioan Pop, Cluj 1 cor., v.ăd. Susana Cioplea, Cluj 1 cor., Ioan Pop, Cluj 1 cor., Teodor Terziu, Cluj 1 cor., Mihail Radu, Cluj 1 cor., Traian Roman of. de bancă, Cluj 1 cor., Demetriu Bucolan, Cluj 20 fileri. Antoniu Mandea secretar de bancă, Cluj 1 cor.

Necrolog. Adelina Tăslăuanu n. Oiteanu după lungi suferințe a încetat din viață Vineri, în 8/21 Ianuarie 1910, la orele 12 ziua, în vârstă de 33 ani. În mormântarea va avea loc Duminică, în 10/23 Ianuarie, la 2 ore p. m., din strada Scheviss Nr. 7, în cimiterul central din loc. — Odihnească în împărăția celor drești. — Sibiu, 8/21 Ianuarie 1910. — Jaldice familie.

Trimitem directorului revistei »Luceafărul«, d-lei Oct. C. Tăslăuanu, a cărei soție a fost repozată, sincerele noastre condolențe.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: dela doamna Eufemia Kertsch 15 cor. în amintirea doamnei Maria Belu, foastă directoră de internat, dela d-l Vasile N. Orghidan din București pro A. n. f. 20 cor., dela d-na Lucia Bologa și fiu: Lucian 10 cor. întru amintirea lui Ionel Dima, dela Anonim, Budapesta 10

cor. întru amintirea rudeniilor sale repozate cu numele Ioan; dela d-na Eugenia Paraschiv n. Mihali din S. Sebeș 10 cor. în memoria iubitorilor ei repozăți: Ioan, Gregoriu, Ana, d-l Iuliu Pop; Gherla în amintirea colegului său Vas. Babi 10 cor.

Primească generoșii donatori sinecerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Doi culegători tipografi români află condiție cu plată după tarif. Să se adreseze la tipografia A. Mureșianu Brașov.

»In cancelaria advocațională Dr. Romul Boila, Dicosânmartin, află aplicare momentană un candidat de avocat«.

Mulțămită publică.

Din prilejul trecerii la cele vecinice a iubitorului nostru Dumitru F. Marcea, comersant în Brașov, mulțămim călduros tuturor celor ce au binevoit a lua parte la înmormântarea scumpului nostru răposat, precum și celor ce au binevoit a ne condola și a ne mângăia în acele momente. În deosebi suntem recunoscători și mulțămitori onoratului corp învățătoresc dela școlile noastre elementare de băieți și fetițe din ioc, cari au luat parte la înmormântarea în număr complet.

În numele jaldicei familii:

Dumitru Marcea, inv.

Glume.

Nouă descoperire.

— Știi soro, că profesorul B. descoperitorul atător lucruri minunate, a intențat divorț muerii sale?

— Invățatul nostru?

— El chiar.

— Și oare pentru-ce rogu-te!

— Pentru o nouă descoperire interesantă.

— Auzi minune! Și ce-o fi aia rogu-te!

— Uniforma unui ofițer dela artillerie.

*

S'a brodit.

— De ce se zice totdeauna: limba mamei—maternă, și niciodată limba tatii—taternă.

— Pentrucă tata rar ajunge să se folosească de limbă în casa lui, iar mamă nelimbuță nici că se poate închipu.

*

Lămurire.

Toma lui Ricozenie, alunecând, căzu cât era să i-se rupă oăsele și fu dus la medic, care nevăzând în pripă pe dinafară unde e scrinteala, îl întrebă:

— În ce loc te-ai lovit?

— Mergând la jidovul Simca de peste râu!

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Comande pentru

Lemne de fag

(aduse acasă cu cor. 27 de stânjin)

și

Țărbuni de lemn

se primesc în Hotel Continental strada Castelului 48.

Petru A. Popovici.

Să capetă pretutindenii

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă conservă dinți curați, albi și sănătoși.

„ARMONIA“

cassă de economii, societate pe acțiuni în Cincul-mare

Nagysinki takarékpénztár részvénytársaság.

Convocare.

P. T. acționari ai cassei de economii, „ARMONIA“ se invită — în sensul §§. 14—27 din statute — la

a VI-a adunare generala ordinara,

ce se va ținea în Cincul-mare la 16 Februarie 1910, la 10 oare a. m. în localul societății.

Obiectele de pertractat:

1. Raportul Direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, despre gestiunea societății pe anul 1909.
2. Prezentarea bilanțului.
3. Propunere asupra distribuirii profitului curat.
4. Ficsarea marcelor de prezentă pe anul 1910.
5. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune pe 3 ani conform §§ 30, 55 și 56
6. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

Domnii acționari, cari — în sensul §-lei 17 din statute — voiesc a participa la această adunare, în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune la cassa societății sau la cassa de economii „Furnica“ în Făgăraș acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală

Cincul-mare, 12 Ianuarie 1910.

Direcțiunea.

Contul-Bilanț pro 1909. — Mérleg-számla 1909 évre.

ACTIVE — VAGYON:	Cor.	fl.	PASIVE — TEHER:	Cor.	fl.
Cassa — Készpénzkészlet	16421	68	Capital societar — Részvénytőke	100000	—
Cambii — Váltók . . . . . 292.529—			Fond de rezervă*) — Tartalék alap	16939	42
Cambii cu acop. hipot. — Jelzálogilag bizt. váltók . . . . . 97.362—	389891		Fond de binefaceri — Jótékony-célú alap	242	80
Acțiuni streine — Idegen részvények	400		Depuneri spre fructificare — Takaréketek	187502	69
Realiități — Ingatlanok	16504	60	Reescont — Visszleszámított váltók	105523	—
Mobilier — Intézetű berendezés 508 24			Centuri curente — Folyó számlák	744	50
10% amortizare — 10% leírás 50 82	457	42	Creditori — Hitelezők	1000	—
Debitori — Adosok	1270	71	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalékok	141	88
Anticipațiuni — Előlegek	1835	—	Interese transitoare anticipate — Átmeneti kamatok	6797	73
Interese restante — Hátralékos kamatok	1665	08	Profit curat — Tiszta nyereség	10960	01
Interese anticipate de reescont — Előlegezett visszleszámítási kamatok	1406	54			
	429852	02		429852	03

*) Cu dotațiunea din anul acesta se urcă la 20,000 cor. Folyó évi dotációval 20,000 Korona.

Contul Perdere și Profit pro 1909. — Veszteség és nyereség-számla 1909 évre.

DEBIT — TARTOZIK:	Cor.	fl.	CREDIT — KÖVETEL:	Cor.	fl.
Interese — Kamatok:			Interese — Kamatok:		
după depuneri — betétek után 7711 89			de escont — leszámított váltók után 31178 06		
după reescont — visszleszámított váltók után 5642 38			de cont curent — folyó-zámlák után 8 52	31186	58
fondului de rezervă — a tartalék alapnak . . . . . 815—	14169	27	Tacse pentru transcrieri de acțiuni — Részvényátírási díjak	30	
Contribuțiune — Adok:			Pro diversi — Egyéb jövedelmek	55	67
directă și comunală — șilami és községi 1959 61					
10% dare după interesele depunerilor — 10% betét kamat adó 771 23					
Competențe — Illetekek 171 43	2902	27			
Spese — Költségek:					
Porto — Porto 265 25					
Marce de prezentă — Jelenléti díjak . . . . . 202—					
Salare — Tiszti fizetése . . . . . 1654—					
Chirie — Házbér . . . . . 170—					
Spese de birou — Irodai költségek 898 63					
10% amortizare din m. bilier — 10% leírás a berendezésből 50 82	3240	70			
Profit curat — Tiszta nyereség	10960	01			
	31272	25		31272	25

Cincul mare, 31 Dec. 1909. — Nagysink, 1909 decz. 31 én.

Direcțiunea: Az igazgatóság:

Stănuțu m. p. Valeriu Pop m. p., Iacob Macaveiu m. p., Ioan Bastia m. p., cassier. — pénztárnok. contabil — könyvelő. presid. direct. — igazgatósági elnök. vice-pres. dir. — igazgat. alelnök.	I. Dejenariu m. p., Moise Derloșea m. p., Ioan Stăngu m. p., Moise Buitan m. p.,

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő bizottság:

Danilă Șerban m. p., Nic. Fleșariu m. p., Harit Prescurea m. p., Iosif Bastia m. p., Moise Brumbescu m. p., pres. c. supv. — fel. biz. el. Membru c. Jina. revizor expert al „Solidarității... — a „Solidaritătea“ szakértő revizorja.

Slăbirea de nervi

este a se atribui sau rindocării diferite ale inimei unei munci prea irititoare, unei lucrări spirituale prea înordate, sau urmării simtămintelor noastre îngrijorate și dureroase etc. sau a curentei prea agitate a secoului nostru. Persoane cu nervi slabi drue încezese în lipsa e putere și energi-ae încercat ca cu ajutorul Electricității să tcarămaduească, și astăzi n'au destulă c-

vinte de mulțumită și de laudă pentru efectul bun al curentului electric. Pentru aceia recomandăm tuturor celor ce sufer de slăbiciune să și procure broșura noastră „Tratat despre Electroterapia modernă. Această broșură o vor primi gratis și franco toți aceia cari se vor provoca la ziarul nostru.

Institutul de ord. medical „ELECTRO-WITALIZER“
Budapesta IV., Károly-körút 2. Felem 51.

Johann Szvetlik, din Alsóherkut scrie în 29 Dec. 1908. Mă stimăte D le Dr.! Mă bucur că pot aduce la cunoștință că nu mai am răgușeli, sunt iarăși vesel și am recăpătat pofta de lucru. Un blețul mie mai ușor și mai elastic. Cu un cuvânt mă simt cu mult mai bine ca înainte. Aparatul îl felicesc încă și acuma, el funcționează perfect.

Compon pentru o carte de cinste:

Institutului de ord. med. „ELECTRO-VITALIZER“

Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 51.

Rog - mi trimite gratis și franco, în cuvertă închiasă op l. „SISTEMUL de VINDECARE ELECTRIC MODERN“

pentru { bărbați / femei

Numele:

Comuna și poșta ultimă

Tae și lipeste pe o corespondență.

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații reite

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RETHY Penate bombóne!

Mașine de cusut

și părțile lor constitutive, fabricat indigen și din streinătate se caștă lucrare foarte bine și solid cu prețuri foarte ieftine la

Michael Mooser,

39. Brașov, Strada Porții 39.